

M 6710:1-34

Landskap:	Skåne	Upptecknat av:	Emil Jönsson
Härad:	Luggude	Adress:	Hornsborg
Socken:	Väsby o angränsande	Berättat av:	Densamme
Uppteckningsår:	1940	Född år	1861 i Väsby

Om användning av fula ord och åthävor (Luf 29)

Det äldsta svenska allmogespråket torde till stor del vara en hemlighet för många, då man besinnar att det så mycket som möjligt undandöljes, dels genom lag, dels genom blygsamhet. T ex man får inte ens i höviska ordalag avsända ett öppet kravbrev eller brevkort om krav, ty då befordras ej sådana av postverket. Det anses kränkande för mottagaren. Inte ens vid domstolarna där det inför lyckta dörrar förhandlas, torde protokollen föras annat utan i fastslagna anständiga ordalag. Jag har hört på vittnen som oförskräckt talade de fula ord som verkligen förekommit. Men dessa ord översattes i protokollet till sådana som skulle passa i tryck. T ex: En bråkmakare hade måst avlägsnas från Frälsningsarméns lokal och därvid sagt: "Jag skiter i fjärdingsmannen, och djävulen må ta frälsningsskojarna" m m. I protokollet dikterades det "att den tilltalade utfarit i oqvädningssord mot såväl ordningsmagt som Frälsningsarmén, samt gjort våldsamt motstånd" m m. Det blev ju finare ifall det komme i tidningsreferat visserligen, men språket blev ju ej detsamma.

Ordet "kodd" betyder ju alltid en del av hanens könsdelar både hos djur och människor. Men i sammansättningar som kan vara många, menas: det trubbiga, bakefter, senfärdighet, blir ingenting av. Men även det som är knubbigt i växt, t ex bönderna kallade baljorna på bönor för bönekoddarna. Sedan har vi ju fur- och grankoddar, som ju stavas "kottar". F ex: Jag hade en stenhuggare som kallades "Stampekodd" och "Stampe-Johannes" därför att han vred och vände sig mer än han arbetade. Meningen "Stampekodd" skulle vara att han var senfärdig. En annan arbetare kallades en "mullerkodd" för sin senfärdighet. Benämningen "asekodd", "trubbkodd" betydde: inte kvicktänkt, inte färdig i rätt tid. Med ordet "räj" betecknades inte allenast kudden utan bägge mannens könsdelar. F ex: En tiggare hade så dåliga byxor men håll emellan byxbenen (i skrevet) att då han satte sig hängde "rajan" neråt bänken. Men inte ofta benämndes könsdelarna så: aldrig "räj" eller "task" i kullasocknarna.

Benämningen "Spruckenkodd" slungades ut av oförskämda pigor emot drängarna, för att skryta med att även fruntimren hade kodd. F ex en dräng var ohyfsad i mun mot pigan, men hon svarade: "Kyss mig på min spruckna kodd". Om någon fick öknamnet "Rågekodd" eller "Havrekodd", så var det utan tvivel därför att dessa bönder inte blev färdiga i rätt tid, utan alltid höstade sin råg eller havre bakefter de andra bönderna i byalaget. De avrundade utväxterna på levande kropp eller på baken av människor kallades "ballarna" (rövballarna). Avrundade utväxter på framsidan av en människa kallades aldrig ballar. Men ballar betydde också valk, svulst, t ex tåballe, fotballe. Därav "fotabjälle". "Det blir inte rövballar av intet", sade Ola Bengtsson i Gruvgården. Det betyder att det skulle kraftigt underhåll och gödning till om hullet skulle ökas så det blev stora rövballar. Den som inte hade rövballar, dvs ryggen lodrätt ner på baken, kallades för "vesenröv" (vissen). Kvinnorna i

allmänhet var de som hade de största rövballarna, varför det var anmärkningsvärt om en mansperson hade en stor röv. Så var där t ex en rätt liten man på bruket, begåvad med en ovanligt stor röv och fick därför heta "Sven Röv", och hans hustru hette därav "Rövan". Ballar betyder inte testiklar, koddar, pungstenar, taskstenar, utan endast sittvalkarna och det som ovan sagts. Det var just det ovanliga i saken, att den drängen vågade vid slättergillet dra upp kjolarna på en piga och risa henne, som blev så anmärkningsvärt överraskande att det inte glömdes, utan förorsakade honom öknamnet "Jöns Teg".

Om jul- eller påskaris hörde jag sällan talas, men det skulle vara det ena könet som risade det andra, och endast om påsk. Ris togs då av de allmänt begagnade riskvastarna ("limarna"). Risning upptogs som ett anstötligt skämt. Slättern var inte en dags göra. Var uppsluppenheten till en början kanske livlig, så efter veckotals dagligt slit blev slätterfolket ganska lugna och tålmodiga. Folket, och i synnerhet fruntimren, var i gamla tider mycket blygsammare i seder, oaktat grovheten i talet. F ex i Väsby prästgård hade de för 60 år sedan (1880) hade de slaktat får och därmed baggar (gumsar). Frun skulle ju själv övervaka slakten så att pigorna inne i köket kunde reda upp det. Nu hade fåren slaktats vid brygghuset, som låg så där 75 alnar ifrån boningshuset. Där hade inälvorna tagits ut och gårdsdrängen hade burit upp till köket en del. När han återkom till brygghuset, fick han se att värakoddarna låg kvar, och i det frun visade sig på den höga kökstrappan skrek (ropade) han: "Ska frun ha in koddarna me?". "Usch, du e så le så jag kan inte svara", blev svaret. I sin oskuld trodde inte gårdsdrängen det var något anstötligt, som han alls inte visste någon annan benämning på varan.

Pigan som skulle klappa byk kunde lika gärna ha använt vilketdera av namnen på kvinnliga könsorganen som hon fått fatt i, men i hastigheten och harmen kom första ordet till användning som i minnet för henne kom fram. Det innebar inte allenast förebråelse, för hon fick ej uträtta arbetet, utan även förakt för en karl som ej dugde och undermening att en av hennes kön kunde ej gjort det sämre. Skällsord genom att nämna någon vara en av kvinnans könsdelar innefattade i sig allt svagt, fegt, rädsla. T o m är ju ett ord "kuslig" ansett i öppet tryck för fullt antagbart, men det härleder sig dock från kvinnans könsdelar. Likaså "kont", näverkont. T ex en mängd folk av de lägre klasserna brukade att göra och begagna snusdosor av björknäver. Dessa snusdosor kallades alltid för "näverfitta" och "näverkunta". Nu har de lärde, eller också bygdeskrivare, genast förvidit ordet till "näverkont", och av "kont" har blivit en stor kont att ha mat i på turistryggsäcken och vid slätter- och höstearbetet. Men de gamle hade endast "näverkuntan" och "näverfittan" att ha snus eller tobaksbussen (rullen) i.

Man hör ofta sägas "en sådan skit", "du är en skit". Med detta ord vill man förehålla någon, hans eller hennes matthet i något utförande, ej att lita på. T ex ta ej den advokaten, det är en skit, eller Vi tycker ej om den prästen, det är en skit. Den och den ämbetsmannen eller arbetaren är en skit. Uttrycket är i egentlig mening mera nersättande än namn på könsdelar, i det en skit är det alltjämt, men en fitta eller de andra könsbenämningarna mera för tillfället. T ex vid skyttepaviljongen begagnade skyttarna på den tiden (1890) remingtongevär och jag gjorde läskstänger av trä till dem. Då en av skyttarna, L i Gössarp, kom och beställde en ny, frågade jag: "Men du fick ju en ny förra gången?". "Javisst, men som de andre inte hade sådan med sig, så fick min tjänstgöra liksom en annan fitta ifrån en och till en annan tills den blev bräckt." Men hade han sagt att den var "en skit", då hade den varit oduglig från början.

2) Jag vet endast att det var mindre pojkar (ej vuxna), som använde uttrycket "fiskafitta" och "badefitta". Det var nog endast att skratta åt den som haft otur i fisket. Men äldre fiskare var vidskepliga och trodde att oturen kunde förfölja dem om de blev helt utan fångst, i sällskap med andra fiskare som fått något. I så fall var det förargligt att bli "fiskafitta". Men ifråga om bad var det åtlöje och kapp-påklädning, för den som ej hann med och blev till sist.

3) Jag hörde aldrig att flickorna eller fruntimren sade "tvi för badefittan", men däremot ofta pojkarna när de brådskande klätt på sig, tittade sig omkring och såg den som sist blev färdig, och utropade "tvi för badefittan". Några hade för sig, att om de tog mössan först på sig genast, så fick ingen kalla dem "badefitta". Man skämtade med att säga så även bland vuxna (inte mycket gamla) personer någon gång. Man hade liknande öknamn även vid lekar. F ex vid ägg lekar, boll-lekar, pjätt samt vid vissa arbeten, såsom den där fick sist inhöstat sin gröda i byalaget kallades för "höstafittan" och även "liskan". Vi hade en gammeldags lantbrukare i vår by, som alltid varje år drog på med att hösta in sin säd långt efter det att alla de andra hade inhöstat. Han kallades för "liske" och vart slutligen knappast känd under något annat namn. Vid äggrullning den som förlorade spelet, vid boll den som aldrig blev "söt", vid pjätt den som aldrig blev kvitt pjätten, alla dessa kallades respektive äggafitta, bollfitta och pjättfitta.

4) Dessa skällsord "kuk" uttrycker förebråelse för något som blivit dumt och illa utfört och måste upptagas såsom en slags bestraffning från den befallande till någon underordnad, som ej vågar synnerligen opponera sig. Taska hade i gamla tider betydelsen av kappsäck, väska. Togs det till skällsord såsom "din förbannade taska", så menades en slamra som var full av allehanda otyg. Pytt hörde jag aldrig, men pick, kodd, balle kunde sammanställas med åtskilliga andra ord: din nickepick, din skitekodd, din asballe. Dessa skällsord begagnades huvudsakligast till småpojkar, och barn som var smutsiga eller sölade sig i orenlighet. Meningen var ju en slags tillrättavisning.

5) Orden Pesar och Raspar tror jag ej vara uttryck för benämning på det manliga könsorganet, utan att de skulle ha var sitt föraktligt namn på varandra. T ex 2 smeder bodde på ungefär 300 meters avstånd från varandra i Ingelstråde by. Som de var konkurrenter så hatade de varandra, och den ene som hette Kant kallade den andre som hette Ekenberg för "Näbbet", och Ekenberg kallade Kant för "Kantanosen". Själva öknamnen Näbbet och Nosen var ju ej något ärekränkande eller ont, men uttryckte likväl det hat som rådde mellan konkurrenterna. Så var det nog mellan elementarpojkar och folkskolepojkar, det var en utmaning av förakt för varandra. Jo, sådant känner man igen, när kamrater som blivit konfirmerade sedermera mötte oss skolpojkar så sade de föraktligt: "Jaså, kommer ni skolepeblingar?". På italienska språket betyder "pesce" fisk, och detta torde elementarpojkar på något sätt fått reda på, och därför skulle folkskolepojkar få ett bra öknamn, som tillika var hemlighetsfullt för dem. Alltså menade elementarpojkar att folkskolepojkar var och skällde dem för fiskar. Men folkskolepojkar skulle ju betala igen och då visste de inget föraktligare än Raspar, ty de hade möjligen hört "raspfitta" och "raspa", vilket betydde en hora, och de som gick till horan kallades för "raspar". Det var således ett förfärligt mycket styggare öknamn, när folkskolepojkar kallade elementarskolepojkar för "Raspar" (horkarlar) än då de förra fick heta "Pesar" (fiskar). Gruvfolket kallades av bönderna för "gruvkattar", gruvtassar, och bönderna kallades av gruvfolket för bondtorskar och bonddjävlar. Väsbyborna kallade brunnbyborna för "Brumblingetåssar", och brunnbyborna kallade väsbyborna för "Vesbysonarumporna".

6) Om så grova skällsord utöstes över någon, din förbaskade röv, ditt jäkla ashål, så betydde det svår förbittring över att den personen genom sin enfaldighet, dumhet eller elakhet hade åstadkommit svårbotlig skada eller förargelse. Skällsorden var att anse såsom en läxa eller tillrättavisning för den felande.

7) Pisseruska ävensom de andra i frågelistan nämnda orden användes esomoftast, eller huvudsakligast, av dem som passade barn. När t ex modern nyss bytt om blöjor och tagit bort den våta, så händer det att tösen genast pissar i den torra blöjan. Då i smått förargelse säger hon "Du är då en riktig pissaruska", och så får hon samma besvär att byta blöjor igen. En liten pojke blir snorig (slem rinner genom näsan) och modern eller en argt pigga som gång på gång uppmanats "snyt pojken!" utbrister i harmsen ton: "Kom hit, din snytekuk, så ska jag snyta dig!". Eller pojken som sedan det blivit mörkt liksom passar på att begära följas ut för naturbehov, då även en pigga i harmen kan säga: "Kom då, din kvällkuk, så ska jag följa med dig ut!". "Rövslickare" användes emot någon eller några som höll med i allt. T ex i vår församling var där ett par personer som på stämmorna alltid höll med ordföranden, och denne bjöd dem vanligen hem med sig och trakterade dem med mat och dryckjom. Dessa 2 storgubbar kallades av de övriga församlingsborna för ordförandens "rövslickare" och ibland för "slättarövarna". Hornas menas hörnas, dvs ett barn som smyger sig att smutsa in i hörnen, får av piggan detta öknamn vid påträffande rengörning. Kråklort menas kruklort. De gamle kallade nattkåret för "krockan" (kruckan) och däri kunde 2 a 3 års barn göra sina behov om natten. Men den som sedan skulle tömma var kanske en vresig pigga, som då titulerade barnet "krocklort". Dessa skällsord var dock endast tillfälliga.

8) Murarnas regel att man inte får sätta "fitta mot fitta", betyder att fogen ej får sättas mot fog lodrätt (staplas), utan hel sten skall sättas över fogen. Snickaren säger: "inte knagg mot knagg", dvs inte tapp emot tapp, utan tapp i hol. I engelskan benämnes tappen,nocken, "han"-trätt och glyggan, holet "hon"-trätt på snickarespråket. Så om en snickare begär ett verktyg och benämner det fittan, så menar han en hyvel, ty på varje sådan är där en fördjupning på mitten. Men benämningen är ej så vanlig. En del smeder gjorde hackelsetyg, som kallas "fittetöj", för det axeln var gjord som en oval ring som fattar i kugghjulet. Även smiddes ett slags hängsler, som kallas för "drafittehängsler". Jag har hört om den dumme friaren, men jag kommer ej ihåg historien. Skomakarna köpte ett slags barkar med beck som kallades "beckfittor".

9) Dessa uttryck, kyss mig i röven, kyss mig i ashålet, var ett otvetydigt bevis för vrede och togs högst sällan skämtsamt upp av den bjudne. F ex baronen på Krapperup (nu död) blev förargad på en Gustav Jönsson i Danhult och sade: "Gustav Jönsson kan kyssa mig i röven!". Men Jönsson svarade: "Då kan baronen få kyssa mig i röven, så är vi kvitt!". Men det dröjer nog åtskilligt innan sådana som bett varandra kyssa sig i arslet blir vänner. På marknaden kunde man få höra, om någon missbjöd på ett kreatur: "Åh, köss me i röven!". Men den som bjöd ut sådant kyssande kunde just ej vara så säker, om han inte kunde få en "truthuggare" (slag på näsan). Somliga bjöd till kyssning av 5 fattiga bönder i ashålet. F ex: riksdagsmannen S Andersson i Plönninge skulle redogöra för en omhänderhavd kassa. Han försäkrade att nu var det bestämt rätt. Då sade Ola Nilsson i Gössarp: "Det sade du förra gången också och ändå var det 400 kr mindre än nu!". "Åh, köss 5 fattiga bönder i ashålet!", utropade Andersson. De flesta avlägsnade sig. F ex: en man gick omkring och tiggde pengar och kom till bl a Nils Olsson i Tjörred ("Kejsaren i Tjörred" kallad). Då Olsson frågade vad mannen skulle göra med pengarna, svarade han att han skulle bygga ett hus. "Jo, i min röv bygger du", sade Nils Olsson. Men mannen var välkänd, fick många pengar och byggde verkligen ett hus. Skämtfolk

som fått reda på Olssons svar, ville så kalla husplatsen för "Nils Ols röv". En annan arbetare, en supare, gick också och tiggde pengar till ett hus, men fick endast ett par hundra kr, och som han skulle göra barndop så köpte han hem så mycket brännvin att han lovade att prästen skulle få ett ordentligt fylla. Men prästen sporde avsikten och kunde ej ens förmås att smaka på spriten. Då arbetaren omtalade resultatet, sades det allmänt: "Det gick åt ashålet, det gick åt hökaröven" med det husbygget.

Jag hade på förslag för en gammal svåger, att jag skulle anlägga en hösteväg längs med ägorna. Han svarade endast: "Åh skitt", dvs det ansågs av ringa värde. En liten 3-års pojke gick in under buken på en häst som stod i tjuder. En äldre person varnade pojken att hästen kunde trampa på honom, men han svarade: "Ja, i röven!". Uttrycket "i fittan heller" kan betyda säkert misslyckande eller tvivel på något. F ex om du tar ett nummer på detta lotteri, Johannes Nilsson, så vinner du säkert, sade en agent. Nilsson svarade honom: "Åh i fittan heller!". Han menade att det var hart när omöjligt.

10) Djurens könsdelar benämndes såsom människans. Men tjurens pick, då den vid tjurens slakt skars ut och torkades till en seg batong, kallades för "tjuramie". En man berättade att han skulle ha moran till hjälp att fånga en stor sugga, som han köpt på stället. Så, när suggan äntligen var fastsurrad på vagnen, slog frun suggan på "själva lemman" med flata handen. Något som den berättande tyckte var avskyvärt. Han menade ju, att hon slog på sofittan.

11) Istället för röven får man väl säga "baken", "ryggslutet", "aktern" (på sjömansspråk) eller "ändan". På skämt: Studsen, Murningen, Kalasbössan. Sätet, men istället för könsdelar antingen mans eller kvinnas, möjligen fortplantningsorgan eller mannens och kvinnans hemliga delar. En tid var en del fina flickor så fina, att då de räknade "sjuttan, adertan", så vågade de inte säga "nittan", för det kallades för "fittenumret" därför att det rimmade på fittan. Således sade de "adertan och en" istället för nittan. Visserligen låtsades fruntimren som om de inte hörde männens grovheter då många män var församlade, såsom vid brytegille, gödselgille m fl tillfällen, ty männen var onekligen mera ohyfsade i samlad trupp än enskilda i vardagslaget.

12) Sådana gåtor ansågs det föga anständigt att komma fram med vid alla tillfällen. Om spinnrock och vävstol är ej något känt.

13) Man kunde visserligen bada både män och kvinnor något vid sidan om varandra i Öresund, men annars var det vanligt att där vi hade badställe var där en utskjutande grusör som kallades Långör, där norr om badade alltid manfolken och söder om badade fruntimren. Emellan Långören och en annan längre i söder utskjutande ör som hette Fulsören, var ett stilla grunt vatten som kallades för "Kärringasjön", och i den badade endast fruntimmer och tvättades kläder och barn där. Det ansågs mycket ohyfsat om fullvuxna ville bada i Kärringasjön.

14) När man skulle göra sina behov på den gamla tiden, så skulle det ske antingen på gödselhögen (mockkullen) eller i svinagården. Men också utmed väggarna vid ladugårdshusen. Något särskilt avträdeshus fanns inte i bondgårdarna, men en massa höga vilda växter, nällor, hundakejs, skräppor, klänkeborrar m m begagnades som skjul, ty i regel var man helst ensam och ville inte visa sig för andra när man "satt på huk" (till fots). Man passade på läsidan och om blåsten varade länge från samma vädersträck, så blev läsidan helt överbelamrad, så där blev rent av farligt att komma. Det var ju högfärdigt att bygga hus för avträde. Här i Småland kallades sådana hus för "hemlighetshus".

Men om nätterna hade barnen en "pissepotta", som också kallades en "krocka", där de kunde pissa, men var de något "hyrkena" (till växten) så skulle de gå ut på gården. De stora och vuxna ynglingarna skulle gå ut om det behövdes om natten. Antingen köld, snö eller regn förekom, så gick man barfota i tofflorna ut i bara skjortan, men gott kändes det att komma in i varm säng igen om det var 10 o kallt ute eller blåste och regnade. Närpå lika ogenerade seder som framhålls i frågelistan existerade på ett och annat fattigt husställe. Så var det några som, då de ej hade nattkärl, gjorde sina behov omedelbart över kanten på halvdörren eller dörtröskeln till farstun. En rik bondes husfolk som inte gitte gå ut om nätterna begagnade en vanlig klädskåp i gången genom huset till att öppna locket och göra sina behov däri.

15) Vad skada det skulle vålla om man kastar sitt vatten mot en sten, är snart uträknat. Min far åtvarnade mig då jag var liten och fint klädd och skulle pissa, och därvid ställde mig på samma sätt som andra karlar, emot en gårdsgård eller en sten eller vägg: "Akta dig, pojke, så du inte pissar på skorna!". Det är just skadan, när man hade blanka skor, att glansen gick av genom det mot stenen, gårdsgården eller väggen studsande vattnet, som även kunde stänka på kläderna. Hur mycket besvär det var att blänka skor på den tiden, känner folk inte till nu.

16) Ja, vad skulle man väl säga, om man oförskyllt eller oförsiktigt råkade blotta könsorganen, annat än: "Jag ber om ursäkt". Någon tid till förklaring lär det ej vid sådant tillfälle kunna bli. Att med vilje blotta könsorgan eller bakdelen för att förarga någon, torde vara högst ovanligt och i så fall tillbjuds också att kyssa där med samma. Men besläktad gest, som att vända baken till och klappa sig i ändan, var just ej så ovanligt. Var och en visste vad det betydde, nämligen: "Kyss mig i röven". F ex: en dräng körde ofta förbi vår gård, och fick han så syn på den ena pigan, brukade han endast vrida sig om på kollasset och klappa sig i baken. Pigan vart så förargad att hon kunde knappt häftigt nog uttala sin harm däröver. Annat exempel: en växel skulle omsättas i banken, men borgensmannen ville ej skriva sitt namn därpå. Då lyfter den andre upp rocken mitt ibland allt folk och klappar sig i ändan och säger: "Då kan du ta mig där!" (i röven). Meningen var ju den att borgensmannen i varje fall skulle få förlusten. Folket avskyr i allmänhet sådant uppträdande.

Gumman och vargen. En tiggargumma fick spörja att en varg "ramlat" (fallit) ner i en varggrop, och sade hon "Jag har stor lust att se honom" och gick till gropen. När hon nu såg att han var fångad och oskadlig, sade hon: "Jag skulle ändå ha ro av att spotta på det lea bested" (kreaturet). Bested från danskan. Jag minns hur danskarna sade om Karl XV: "Se, den svenske smukke konge går arm i arm med vores gamle svinebest" (Frederik VII). När så tiggargumman lutade sig över kanten på varggropen och skulle spotta på vargen, så föll tiggrepåsen fram på halsen och tyngde till så att hon föll ner bredvid vargen. Kärringen skrek och vargen visade tänder. Men då inte desto mindre vargen tycktes bereda sig till överfall, funderade kärringen på att dra upp kjorteln och visa bara ashålet emot vargen, som därvid skamsen drog sig undan med svansen mellan bakbenen till längst bort i gropen där han kunde komma. Kärringen tänkte på vad hon ofta hade hört: "Vill du äta mig upp så börja i röven, så kan jag tala till min död." Kärringen blev dock uppdragen och vargen skjuten.

17) Sådana gärningar kallades "skojarefaggor" (fasoner) eller tiggarehat. Och rätt ofta kunde man få se eller höra omtalas dylika. Men även var det bara lusten att göra spektakel och förargelse som drev en hop ynglingar att utföra sådant. F ex: 4 luffare kom i sällskap. Vid ett husbygge i byn där en hop folk arbetade, hördes kommandorop bland luffarna och på ett givet tecken halade luffarna ner byxorna och satte sig i rad tvärs över vägen omedelbart framför

husbygget, att göra sina behov och brydde sig inte om de smädliga uttryck varmed de överhopades av byggnadsfolket. Efter några minuter kommenderades åter, och alla i ett ryck reste sig och gick sin väg utan att yttra något. Annat exempel: På loftet i ett litet hus bodde ett hushåll, som var i ovänskap med hushållet som bodde i undervåningen. En dag vart det stopp i kakelugnsröret och all röken i rummet i den nedre fyrställningen. Vid sotning befanns röret vara igenstoppat med folkaskit från de övre boende. Eller när Christians Gullnoppa hade satt ut sin stora blomkruka (urtapotta) till sol och regn, då ett par pojkar gick strax efteråt förbi och den ene genast kunde smyga sig till mitt på ljusa dagen att skita urtapottan full, utan att någon i huset såg det, ty vid gaveln var där inget fönster. I gården mitt emot gick så pojkarna in och skulle se vad upptäckten av nidingsdådet skulle få för verkan. Efter en timmes tid fick de se Gullnoppa med bakugnsgrisslan i högsta drag med hiskelig fart jaga Christians Rasmus, sin bror, runt huset flera gånger. Han fick naturligtvis skulden för orenligheten i blomkrukan. Sådana spektakel kunde uppräknas i oändlighet. Men det var för snart 100 år sedan. Hur det är nu vet jag alls inget om (i Väsby sn).

18) Om blottande av baken eller könsdelar skulle skydda mot någonting, är inget känt.

19) Aldrig har jag kunnat upptäcka eller hört omtalas att könsdelar av slaktdjur eller menstruationsblod brukats till trolldom eller medicinskt bruk. Jag hade så när glömt att tänka på ordet "Burmänner". Det kan vara antingen "Bärmänner" (av bår, bära) såsom på den gamla tiden, då liken skulle bäras, tillsades vissa släktpersoner om att vara bärare (bärmän). Dessa skulle ej bära liket hela vägen till kyrkan, utan avlöstes under vägen av andra, men att bära först liket ut ur gården och sist in på kyrkogården till graven, skulle ovillkorligen vara de utsedda bår- eller bärmännen, som vanligen var släktingar till den döde. Liksom det ännu idag förekommer skulle desamma personer som anmodats att bära liket till likvagnen, även vid framkomsten till kyrkan bära liket till graven. Ett högfärdssätt är att alla lik skall prompt in i kyrkan för prästens bekvämlighet att kasta lite sand på likkistan, om än vädret är aldrig så fint ute. Detta gör att samma bärmän ytterligare ansträngs med att bära ut liket till graven. Ett annat tydningsätt av ordet "Burmänner" är att ordet är i bägge fallen förvridet. Man hade i gammal tid en slags man som kallades för "Bajmannen" (bemannen, bjudemannen), som kom och "bad" (bjöd till bröllop eller begravning). Ofta red bemannen omkring och framförde bjudningen. Ordet Burmän är möjligen förvridet från bjud- till bu- och burmän.

Vad slåttergubbar betydde minns jag av erfarenhet. När vi yngre hade lärt oss att nyttja lien, så kunde vår far komma och betrakta skåren och därvid utlåta sig att det blev "lajgubbar" (liegubbar) här och där. Det betydde, att enskilda strån blivit stående och ej huggits av. Det var otrevligt för den som fick höra det ordet på främmande ställe, ty det betydde att lien ej huggit ut ordentligt i skåren, eller att lien var ställd för mycket "över" eller "under" (yrkesuttryck som ej nu kan klargöras).